

ESF VAHENDITEST RAHASTATAVA TÄISKASVANUTE TÄIENDUSKOOLITUSE ÕPPEKAVA

1. Üldandmed

Õppeasutus:	Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool
Õppekava nimetus: <i>(venekeelsetel kursustel nii eesti kui vene keeles):</i>	Kipsvormide valmistamine termosnõude tootmiseks
Õppekavarühm: <i>(täiendus- koolituse standardi järgi)</i>	Moe-, sise- ja tööstusdisain
Õppekeel:	Inglise

2. Koolituse sihtgrupp ja õpiväljundid

Sihtrühm ja selle kirjeldus ning õppe alustamise nõuded. *Ära märkida milliste erialaoskuste, haridustaseme või vanusegrupi inimestele koolitus on mõeldud ning milline on optimaalne grupi suurus; ära tuua kas ja millised on nõuded õpingute alustamiseks.*

Sihtrühm:

- omab vähemalt põhiharidust
- arvutikasutuse algoskuste valdamine
- üks elatusallikas on käsitöö valdkonnast, koolitus on kavandatud käsitöö valdkonna ettevõtjatele (keraamika)
- eelistatud vanus 50+

Grupi suurus kuni 7 inimest

Õppe alustamise nõuded:

Õppima võib asuda isik, kes omab vähemalt põhiharidust, valdab inglise keelt suhtlustasandil, oskab valmistada üheosalist kipsvormi.

Koolitused on mõeldud täiskasvanutele, kes ei õpi kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis tasemeõppes.

Õpiväljundid. *Õpiväljundid kirjeldatakse kompetentsidena, mis täpsustavad, millised teadmised, oskused ja hoiakud peab õppija omandama õppeprotsessi lõpuks.*

- Disainib valumeetodil paljundatava topeltseinalise termosnõu;
- teab erinevaid kipsi valmistamise segusid;
- teab kipsi eraldusaine kasutamise põhimõtteid;
- planeerib kipsitöö protsessi;
- arvestab mudeli kujundamisel negatiivnurkasid ja topeltseinalise termosnõu seinapaksust;
- oskab valmistada kipsitreirattal sümmeetrilist kuni 20 cm kõrgust mudelit;
- oskab võtta topeltseinalise termosnõu mudelist mitmeosalist vormi;
- oskab kipsvormi töödelda ja kuivatada.

Õpiväljundite seos kutsestandardi või tasemeõppe õppekavaga. Tuua ära vastav kutsestandard ning viide konkreetsetele kompetentsidele, mida koolitusega saavutatakse.

Kutsestandard: Keraamik, tase 4

B.2.1 Keraamikaesemete valmistamine

Tegevusnäitajad:

1. kavandab keraamilise eseme, arvestades kompositsiooni ja värvusõpetuse põhimõtetega;

koostab mõõtkavas keraamilise eseme tööjoonise, arvestades seejuures savi kahanemisprotsendiga; loeb etteantud kavandeid või tööjooniseid;

2. valib tööülesandest, kavandist ja/või tööjoonisest lähtuvalt sobiva valmistusviisi; valib savimassile sobiva põletustemperatuuri ja –tehnikat; valib esemele sobiva viimistlusviisi;

3. planeerib tööde järjekorra ja tööülesande täitmisaaja; seab valmistusprotsessist lähtudes sisse ohutu ja käepärase töökoha ning hoiab selle puhta ja korras; valib ja hangib keraamiliste esemete tegemiseks vajalikud materjalid ja tarvikud, arvestades materjalikulu; valmistab ette materjalid vastavalt eseme valmistusviisile;

4. valmistab tööjoonise järgi lihtsa üheosalise kipsvormi; puhastab, viimistleb ja kuivatab kipsvormid;

5. valmistab vastavalt tööjoonisele üksikesemeid ja väikeseeriaid käsitsi treides, ribatehnikas, savitombust või savilehest vormides või kipsvormi abil paljundades; kuivatab eseme(d) põletuskõlblikuks, vältides praaki;

7. hindab esemete valmisolekut põletuseks ja valib sobiva põletusrežiimi; valib juhtimispuuldil põletuseks sobiva programmi ja muudab vajadusel põletusrežiimi; pakib esemed elektriahju nii ette- kui glasuurpõletuseks, arvestades põletuse eripära; kasutab ahju inventari kaitsvaid vahendeid, vajadusel teeb kahjustunud inventari korda vastavalt kahjustuse iseloomule;

8. valib esemele sobiliku glasuuri ja glasuurimisviisi, arvestades eseme kasutusotstarvet; puhastab esemed tolmust enne glasuurimist; valmistab ette glasuurid, vajadusel sõelub või peenestab glasuuri; glasuurib eseme sisse kastes, üle valades, pintseldades või pritsides;

9. puhastab ja lihvib valmis keraamilise eseme põhjad, kontrollib eseme veepidavust ja stabiilsust; pakendab eseme transpordiks;

10. dokumenteerib esemete valmistamise tööprotsessi esemete kordusvalmistamiseks ja kvaliteedi hindamiseks;

11. hoiustab materjalid nõuetekohaselt; kogub materjalijäägid liigiti ja töötleb sobivad jäägid taaskasutatavaks, järgides säästliku materjalikasutuse põhimõtteid; puhastab töövahendid ja seadmed pärast kasutamist.

Põhjus. *Tuua põhjus koolituse sihtrühma ja õpiväljundite valiku osas*

Koolituse sihtrühm on valitud lähtuvalt sellest, et keraamika valdkonnas on palju tegevusi, mis vajavad kipsvormide tegemise oskust. Koolituse eesmärgiks on anda termosvormide valmistamisoskus tarbenõude tootmiseks. Eestis on kipsvormide valmistamise oskus väheldane, kuid vajalik keraamikatöökodades esemete paljundamiseks. Enamik keraamatöoga tegelevaid ettevõtteid toodavad esemeid käsitsi, mis on aeglane ja kulukas protsess. Oskus valmistada termosnõude kipsvorme annaks võimaluse toota erilise funktsiooniga tarbenõusid. See oskus võimaldab valmistada keraamikutel ka portselanist disainesemeid, restorani nõusid, mis tõstaks keraamiku konkurentsivõimet sise- ja välisturul. Eestis on kipsimeistrid olnud tööl keraamika tehastes, kuid nende lagunemisega on oskused koondunud paari tegutseva kipsimeistri kätte. Seetõttu on väga vajalik, et Eestis oleks rohkem kipsitöoga tegelevaid keraamikuid, kes oleksid võimelised pakkuma teenust ja valmistama endale vajalikke vorme ise, et olla tööturul konkurentsivõimelisemad. Koolitusel edasiantav tehnoloogia baseerub Soome keraamika tehastes pika aja jooksul välja kujunenud tootmistehnoloogial ning on oluliselt efektiivsem kui seni Eestis praktiseeritud töövõtted. Sellesisulist koolitust Eestis mujal ei pakuta, kuid on praktiline vajadus selle järele. Koolituse eesmärk on suurendada osalejate võimalusi luua tehnoloogiliselt keerukamaid ja kvaliteetsemaid esemeid, et anda neile turueelis.

3. Koolituse maht

Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides:	140
Kontaktõppe maht akadeemilistes tundides:	120

sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides: (õpe loengu, seminari, õppetunni või koolis määratud muus vormis)	4
sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides: (õpitud teadmiste ja oskuste rakendamine õppekeskkonnas)	116
Koolitaja poolt tagasisidestatava iseseisva töö maht akadeemilistes tundides:	20

4. sisu ja õppekeskkonna kirjeldus ning lõpetamise nõuded

Õppe sisu ja õppekeskkonna kirjeldus. *Tuua sisu peamised teemad ja alateemad sh eristada auditoorne ja praktiline osa. Esitada õpiväljundite saavutamiseks vajaliku õppekeskkonna lühikirjeldus. Loetleda kursuse kohustuslikud õppematerjalid (nt õpikud vmt) kui need on olemas. Kui õppijalt nõutakse mingeid isiklikke õppevahendeid, tuua ka need välja.*

Õppe sisu:

- Termosnõu valmistamiseks vajaliku kipsmudeli ja vormi valmistamise põhimõtted. Võimalikud tekkivad probleemid. Auditoorne töö 2 tundi, iseseisev töö 20 tundi.
- Erinevad kipsi segud, kipsi eraldusaine, kipsi treimismasina kasutamine, tööhutus kipsiga töötamisel, kipsi hankimine ja hoiustamine. Auditoorne töö 2 tundi.
- Šablooni valmistamine alumiiniumlehest, viimistlemine, raketise valmistamine. Vedelast kipsist mudeli väljalõikamine. Kipsmudeli viimistlemine. Praktiline töö 50 tundi.
- Kipsmudelist vormi võtmine. Vormi osadega arvestamine, eraldusaine kasutamine, raketise valmistamine, kipsisegu koguse arvestamine ja valmistamine. Lukkude valmistamine, kipsvormi avamine ja viimistlemine. Praktiline töö 66 tundi.

Koolitus toimub 5 päevaste tsüklikena. Õppijad saavad majutuda kooli õpilaskodus ning toitlustust pakub kooli söökla.

Õppekeskkonna kirjeldus:

Õppetöö toimub kipsitöö klassis kus on üks kipsitöö pink, kipsisegamise tõmbekapp ja vormimislaud.

Koolitusel kasutatakse õpetajate enda koostatud õppematerjale.

Nõuded õppe lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid. *Nõutav on vähemalt 70% kontakttundides osalemine ja õpiväljundite saavutamise hindamine. Õppijale väljastatakse õppe lõpetamise nõuete täitmisel tunnistus.*

Õpingute lõpetamiseks õpilane

- Valmistab enda disainitud termosnõu mudeli ja võtab sellest mitmeosalise kipsvormi
- Esitleb koolituse lõpus protsessist tehtud õpimappi, mudelit ja kipsvorm.

Õpimapi esitlemist hinnatakse mitteeristavalt. Koolitusel osaleja osaleb koolitusel vähemalt 70% ulatuses. Koolituse läbimise kohta väljastatakse tunnistus.

5. Koolitaja andmed

Koolitaja andmed. *Tuua ära koolitaja ees- ja perenimi ning kursuse läbiviimiseks vajalikku kompetentsust näitav kvalifikatsioon või kompetentsi näitava õpi- või töökogemuse kirjeldus.*

Jay Siltavuo

Õppinud Soomes Forssa Ametikoolis, Tootedisaini osakonnas keraamikat, lõpetanud 2013 aastal. 2014 aastal alustas õpinguid Häme Ülikoolis Disaini osakonnas keraamika- ja klaasikunsti. 2016 aastast Eesti Kunstiakadeemias Erasmus vahetustudeng. Alates 2011 kuni 2014 aastani on assisteerinud Arabia keraamikatehase kunstnikke Pekka Paikkarit ja Kirsi Kivivirtat, kust on saanud väga tugeva kipsi ja keraamikatöö kogemuse.

Õppekava koostaja:

/ees- ja perenimi, amet, e-mail/

Kaie Pungas

Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskooli keraamika eriala juhtivõpetaja

kaiepungas@gmail.com